

História poštovníctva

Dôležité správy si ľudia spočiatku odovzdávali ohňovými a dymovými signálmi, zvukmi trúb, hlásnic, píšťal a bubnov. Po zrodení písma a vzniku prvých starovekých štátnych útvarov bolo rýchle odovzdávanie písaných správ nevyhnutné pre fungovanie štátu. Správy sa dopravovali pomocou bežcov a jazdcov na koni. Skutočne organizované poštovníctvo vzniklo v Rímskej ríši vybudovaním siete pravidelne rozložených poštových staníc. Z nášho územia sú z obdobia Veľkej Moravy doložené diplomatické posolské spoje veľkomoravských kniežat s Byzanciou, pápežským dvorom v Ríme i s okolitými krajinami. Po zániku Veľkomoravskej ríše realizovali prepravu správ mestá a kláštory. Posolstvá si odovzdávala aj šľachta a v mestách cechy. Kráľovský dvor organizoval poštové spojenie prostredníctvom kuriérov a zriaďoval poštové linky medzi dôležitými mestami v krajine.

Habsburgovci poverili v 16. storočí organizovaním poštového spojenia rodu Thurn - Taxisovcov, neskôr v uhorskej časti monarchie (i na území dnešného Slovenska) prevzal túto úlohu rod Paarovcov. Počnúc rokom 1722 začal panovník Karol IV. proces preberania pošty do štátnej správy. Jeho nasledovníci Mária Terézia a Jozef II. neobišli vo svojom úsilí o reformu krajiny ani oblastí poštových služieb. V polovici 18. storočia zaviedla štátna pošta prepravu osôb špeciálnymi poštovými kočmi - diligenciami. Po roku 1783 sa postupne v Uhorsku vytvorilo osem prefektúr pre dozor a riadenie prepravy poštových zásielok. Na území dnešného Slovenska boli prefektúry v Bratislave a Košiciach.

V roku 1874 sa Uhorsko stalo zakladajúcim členom Svetovej poštovej únie. V 19. storočí sa trendy modernizácie života uplatnili aj v poštovníctve. Intenzívnejšie sa začali používať poštové schránky, vynášiel sa telegrafný a telefónny prístroj, na listoch sa objavili prvé poštové známky. Poštové zásielky sa začali dopravovať železnicou a v prvej polovici 20. storočia aj lietadlami. Po roku 1918 poštové služby na našom území vykonávala Československá pošta ako štátny podnik až do roku 1949, kedy bol podnik znárodný. V roku 1953 sa Československá pošta, národný podnik podľa sovietskeho vzoru premenovala na Československé spoje. Od roku 1993 do roku 2004 v Slovenskej republike zabezpečovala činnosť poštových služieb Slovenská pošta, štátny podnik. Koncom roka 2004 sa podnik pretransformoval na Slovenskú poštu, akciovú spoločnosť.